

Dertil kommer, at forslaget indebærer, at forsvarerens aktindsigt i politiets materiale skal beskæres.

Der var ellers tale om en landvinding, da man i 1978, efter mange års forarbejde, besluttede at ligestille forsvarer og anklagemyndighed. I årene efter 1978 er denne ligestilling yderligere blevet konsolideret og udbygget. En tilsvarende ligestilling har forsvaret ikke i alle de lande, politiet samarbejder med. Derfor foreslår man nu, med direkte henvisning til de oplysninger man får fra fremmede stater, at forsvarers aktindsigt skal begrænses. Mange års reformer er hermed fjernet med et pennestrøg. Det er ikke nemt at se, hvilken rolle Justitsministeriet har spillet i arbejdsgruppens arbejde, men som forslaget lægges frem, lader det til, at Justitsministeriet alligevel har fundet, at dette var for meget. Ministeriet foreslår derfor, at en advokat (ikke den sigtedes forsvarer, men en anden forsvarer) skal have mulighed for at kommentere anklagemyndighedens begrundelser for at ønske forsvarets aktindsigt beskåret.

Det er i mine øjne et ringe forslag. Konstruktionen med en anden forsvarer kendes allerede fra indgreb i meddelelshemmeligheden, således f.eks. telefonaflytning. Telefonaflytninger må nødvendigvis være hemmelige i forhold til den mistænkte, der derfor ikke kan udpege sin egen forsvarer. Dertil kommer, at ikke alene sigtede, men også de personer, sigtede taler med, aflyttes. Den af retten udpegede forsvarer skal i princippet tale alle de aflyttedes sag.

Da denne bestemmelse blev indført, sås det som en landvinding. Det har imidlertid vist sig, at i over 97 procent af sagerne følger domstolen anklagemyndigheden. Dette skyldes formentlig, at det er meget vanskeligt for forsvarerne, der jo fører en ganske abstrakt sag, at komme med argumenter, som kan assistere dommeren i beslutningen om ikke at tillade indgrebet. En forsvarer i de her nævnte sager vil være i præcis samme situation. Han kan ikke på samme måde som den forsvarer, der er inde i sagen, vurdere, hvorvidt en hemmeligholdelse af bestemte fakta vil være en svækkelse af forsvarerens arbejde. Endvidere forekommer logikken at halte. Af hensyn til fremmede magter må forsvarerne ikke blive bekendt med materialet, men en anden forsvarer kan dog godt få visse oplysninger. Er der tale om

en særlig mistillid til de forsvarere, som normalt beskikkes i straffesager?

Et andet forhold er, at forsvarerne, ikke alene i forbindelse med efterforskningen, men heller ikke når sagen kommer til doms, bliver bekendt med disse oplysninger. Begrundelsen herfor er, at efter retsplejelovens paragraf 848 skal de forhold, der har været forholdt den tiltalte, senest ved domsforhandlingen bekendtgøres for ham. Og, hedder det i materialet fra arbejdsgruppen, man kan ikke lade forsvareren få oplysningerne, fordi man på grund af paragraf 848 i så fald er nødt til at lade dem gå videre til sigtede.

Det er en ejendommelig argumentation; paragraf 848 er jo ikke en bestemmelse, der er givet af Gud Herren, og som derfor ikke kan ændres. Der vil ikke være noget i vejen for at beslutte, at der er et sæt oplysninger, som den tiltalte ikke kan få, men som hans advokat kan få. Dette svarer til den retstilstand, der allerede nu er gældende for anonyme vidner, hvor vidnets identitet bliver forsvareren bekendt, men denne ikke har tilladelse til at give oplysningerne videre til sin klient.

Det er mig uforståeligt, at dommeren og tiltaltes egen forsvarer ikke kan få alle oplysninger. Dansk politi må kunne forklare udenlandske myndigheder, at man har fuld tillid til såvel dommere som forsvarere. Men selv hvis forslaget ændres, så dommere og forsvarere får adgang til materiale, som man ønsker at hemmeligholde for tiltalte, vil heller ikke dette forslag være ganske uproblematisk. Man har som nævnt allerede gennemført en sådan ordning, for så vidt angår anonyme vidner. Det er en ubehagelig glidebane, hvis man i stigende grad vil give oplysninger til forsvareren, som han ikke har mulighed for at dele med sin klient. Det forekommer at være et helt basalt krav i en retsstat, at den dømte kender hele det grundlag, han er dømt på.

Endvidere er der forslag til nye regler om agenter. En agent er en person, der opfordrer en anden til kriminalitet, f.eks. ved at spørge, om man kan købe narkotika, for derved at afsløre denne andens kriminalitet. Politiets opgave er at forhindre og opklare forbrydelser, hvorfor man kun bør indlade sig på en sådan handle måde, hvis det er absolut nødvendigt, ligesom man må tage alle forholdsregler for at undgå at fremprovokere en lovovertrædelse, der ellers ikke var blevet begået. Derfor bestemmer loven i dag, at